

Jednym z priorytetów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są programy związane z transformacją energetyczną. W ciągu najbliższych dziesięciu lat na rzecz szeroko rozumianej transformacji energetycznej NFOŚiGW planuje przeznaczyć nawet 180 mld zł, pochodzących z różnych źródeł i funduszy.

Miliardy z NFOŚiGW na transformację energetyczną

Artur Michalski, wiceprezes NFOŚiGW.

Kluczowymi celami w tym skomplikowanym i obliczonym na wiele lat procesie jest zapewnienie Polsce bezpieczeństwa energetycznego oraz zagwarantowanie odbiorcom stabilnych dostaw energii elektrycznej i ciepłej – zgodnie z przyjętą przez rząd „Polityką energetyczną Polski do 2040 roku” oraz wymaganiami europejskiej polityki klimatycznej.

Warto dodać, że największy w historii budżet nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 ma być w co najmniej 37 procentach przeznaczony właśnie na inwestycje w transformację energetyczną, z naciskiem na działania w obszarze efektywności energetycznej i OZE.

- Transformacja energetyczna jest w Polsce niezbędna, ale musi być prowadzona racjonalnie, nie może następować bez zapewniania krajowi bezpieczeństwa energetycznego – zaznacza Artur Michalski, wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. – Z tych samych powodów niezwykle ważne jest również to, aby transformacyjne przemiany w polskiej energetyce dokonywane były w oparciu o stabilne i rodzime źródła energii – podsumowuje wiceprezes NFOŚiGW.

Programy realizowane przez NFOŚiGW cieszą się ogromnym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców, samorządowców czy indywidualnych konsumentów. Tak było np. z programem „Mój Prąd”. Jego piąta już edycja ruszyła w kwietniu 2023 roku.

Nowością w tej edycji programu było to, że oprócz dofinansowania do domowej mikroinstalacji fotowoltaicznej, można było uzyskać także dotacje na kolektory słoneczne, pompy ciepła. Program został znacznie rozszerzony, wcześniej jego beneficjenci mogli skorzystać z dofinansowania do fotowoltaiki wraz z magazynami energii i ciepła oraz

systemami zarządzania energią.

Poszerzenie programu było potrzebne i oczekiwane, na przykład pompy ciepła to czysta energia, zwłaszcza jeśli pochodzi z odnawialnego źródła, jakim jest fotowoltaika. To daje właścicielowi instalacji ekologiczne ciepło, tj. ciepłą wodę i ogrzewanie oraz własną energię. O ile nie jest to sezon zimowy, następuje najbardziej efektywne wykorzystanie potencjału fotowoltaiki. W sezonie zimowym trzeba korzystać z energii pozyskanej z sieci. Nowością była też możliwość wsparcia z NFOŚiGW w inwestowaniu w magazyny energii. Dofinansowanie przysługuje w przypadku zakupu magazynu energii o mocy co najmniej 2 kWh. Może ono pokryć do 50 proc. kosztów kwalifikowanych zakupu i montażu urządzenia.

Z programu „Energia Plus” NFOŚiGW wspiera budowę farm fotowoltaicznych. Ostatnio z Narodowego Funduszu współfinansowana jest np. budowa pięciu farm fotowoltaicznych o wspólnej mocy 13 MW, które powstaną się w województwach: lubuskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim, łódzkim i lubelskim.

Celem programu Energia Plus jest zmniejszenie negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko, między innymi poprzez poprawę jakości powietrza. Beneficjentami programu mogą być podmioty wykonujące działalność gospodarczą. Program realizowany jest etapowo w latach 2019-2030. Umowy podpisywane będą do końca 2027 roku, a pieniądze z dotacji zostaną wydatkowane do 2030 roku.

Z NFOŚiGW można również uzyskać dofinansowanie na budowę magazynów energii. Dla przykładu PGE Dystrybucja, spółka z Grupy PGE, pozyskała środki z Narodowego Funduszu na realizację inwestycji pn. „Budowa trzech magazynów energii: Warta, Jeziorsko i Cisna, w celu stabilizacji pracy sieci”. Całkowity koszt inwestycji wynosi blisko 88,5 mln zł, a pozyskana kwota dofinansowania to ponad 43 mln zł.

Interesującym obszarem wsparcia za strony NFOŚiGW jest geotermia. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspiera jej rozwój poprzez programy

priorytetowe przekazując setki milionów złotych na ten cel w ciągu kilku ostatnich lat.

Narodowy Fundusz ma w swojej ofercie takie programy jak: „Udostępnianie wód termalnych w Polsce”, „Polska Geotermia Plus”, „Środowisko, Energia i Zmiany klimatu” MF EOG 2014-2021, Poddziałanie 1.1.1 POIiŚ 2014-2020 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej.

Sztandarowym, masowym programem NFOŚiGW jest jednak „Czyste Powietrze”. Od czasu jego uruchomienia, we wrześniu 2018 roku, Narodowy Fundusz stara się go systematycznie poprawiać i optymalizować – tak, aby jak najlepiej dostosowywać go do potrzeb beneficjentów oraz zmieniających się warunków i wymogów rynkowych. Jest to projekt zakrojony na ogromną skalę. To największe przedsięwzięcie tego rodzaju w polskiej historii i jednocześnie najważniejszy projekt służący skutecznej walce ze smogiem oraz poprawie efektywności energetycznej w domach jednorodzinnych.

Wcześniej program „Czyste Powietrze” finansowany był ze środków NFOŚiGW oraz budżetowych, ale mając na uwadze skalę przedsięwzięcia, została podjęta decyzja o zasileniu go dostępnymi źródłami zewnętrznymi, w tym kwotą ponad 3 mld euro w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) oraz kwotą 1,8 mld euro ze środków programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS), który jest następcą Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Od 19 września 2018 do 1 grudnia 2023 roku w ramach programu złożono 737 599 wniosków i podpisano 629 372 umowy

Dotacje z NFOŚiGW na termomodernizację domu i wymianę źródeł ciepła z programu „Czyste Powietrze” wynoszą: do 66 000 zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, do 99 000 zł dla podwyższonego poziomu dofinansowania lub do 135 000 zł dla najwyższego poziomu dofinansowania. Dodatkowo, można uzyskać dofinansowanie audytu

Miliardy z NFOŚiGW na transformację energetyczną

energetycznego do 100 proc. (maksymalnie 1,2 tys. zł) pod warunkiem zrealizowania wybranego wariantu z audytu energetycznego w ramach przedsięwzięcia

W 2023 roku działalność Narodowego Funduszu ukierunkowana również była na wsparcie niskoemisyjnego transportu, infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i infrastruktury tankowania wodoru. Znaczące środki zostały też wydane na inwestycje wspierające bezpieczne, zdecentralizowane i zeroemisyjne systemy energetyczne.

Z wykorzystaniem środków funduszu modernizacyjnego i z udziałem środków POIiŚ współfinansowano również rozwój infrastruktury energetycznej i kogeneracji dla energetyki.

W ramach wsparcia budownictwa energooszczędnego wspierano inwestycje w zmniejszenie szkodliwych emisji przemysłowych oraz zużycia surowców. Chodzi o programy „Nowa Energia” i „Energia Plus”.

grafika NFOŚiGW

Transformacja energetyczna jest i pozostanie procesem złożonym, który będzie wymagał kompleksowej przebudowy polskiej energetyki węglowej, konsekwentnego rozwoju OZE oraz konsolidacji zróżnicowanych źródeł wytwarzania energii. Wyzwanie stanowi nie tylko główny cel ekologiczny i klimatyczny, czyli ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, ale także zapewnienie Polsce i Polakom bezpieczeństwa energetycznego i stałych, niezakłóconych dostaw ciepła i energii elektrycznej po cenach akceptowalnych dla odbiorców indywidualnych i przemysłu. Docelowo nasz kraj ma być samowystarczalny energetycznie i powinien w pełni zaspokajać energetyczne potrzeby ludności i gospodarki. Działalność NFOŚiGW pomaga osiągnąć ten strategiczny cel państwa.

Fundusze europejskie na ochronę przyrody

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ciągu kilku najbliższych lat na ochronę polskiej przyrody przeznaczy ze środków europejskich ogromną kwotę prawie 1,6 mld zł. W ostatnim czasie rozpoczęły się

*lub rozpoczną nabory wniosków
o dofinansowanie z dwóch programów:
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej
2021- 2027 oraz Fundusze Europejskie na
Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)
2021-2027.*

*30 listopada została podpisana przez
NFOŚiGW pierwsza umowa w ramach
Funduszy Europejskich dla Polski
Wschodniej. Świętokrzyski Park Narodowy
otrzyma blisko 50 mln zł na budowę
Centrum Edukacyjnego.*